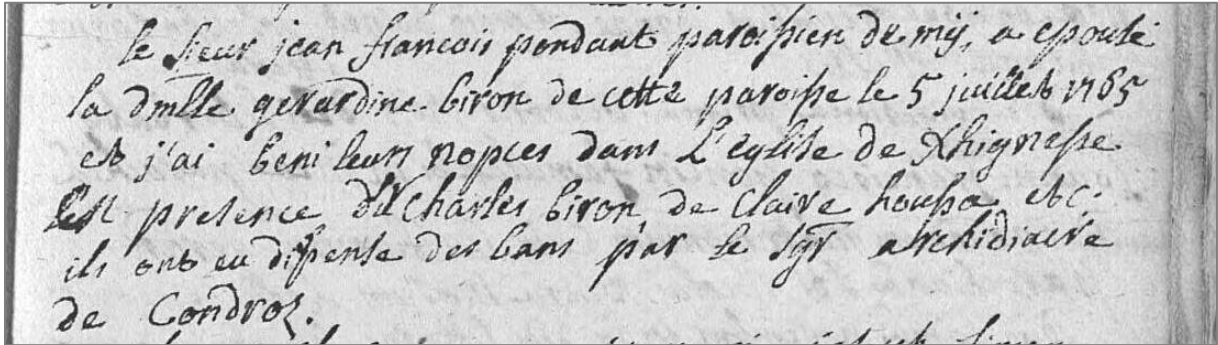

Le Curé d'Xhignesse

Mathieu Pondant en **Gérardine Biron**, onze voorouders die in 1766 in Vieuxville het nieuw gebouwde "grootmoedershuis" komen bewonen, huwen op **5 juli 1765** in de kerk van Xhignesse :

Le sieur Jean François Pondant paroissien de My a épousé
la demoiselle Gérardine Biron de cette paroisse le 5 juillet 1765
et j'ai béni leurs noces dans l'église de Xhignesse
en présence de Charles Biron, de Claire Houha(?) etc.
Ils ont eu dispense des bans par le seigneur archidiacre
de Condroz.

Gérardine Biron komt uit Filot, dat toen behoorde bij de parochie Xhignesse, Jean François Pondant komt uit Bosson (Ernonheid), dat toen behoorde tot de parochie My.

Charles Biron is de 9 jaar jongere broer van Gérardine. Claire Houha is ons onbekend.

"Ils ont eu dispense des bans de mariage" = "ze hebben ondertrouw gedaan".

"Un archidiacre" = (Larousse) "Titre donné à un vicaire général responsable de l'administration d'une certaine portion du diocèse sous l'autorité de l'évêque". Zoiets als een secretaris van de bisschop.

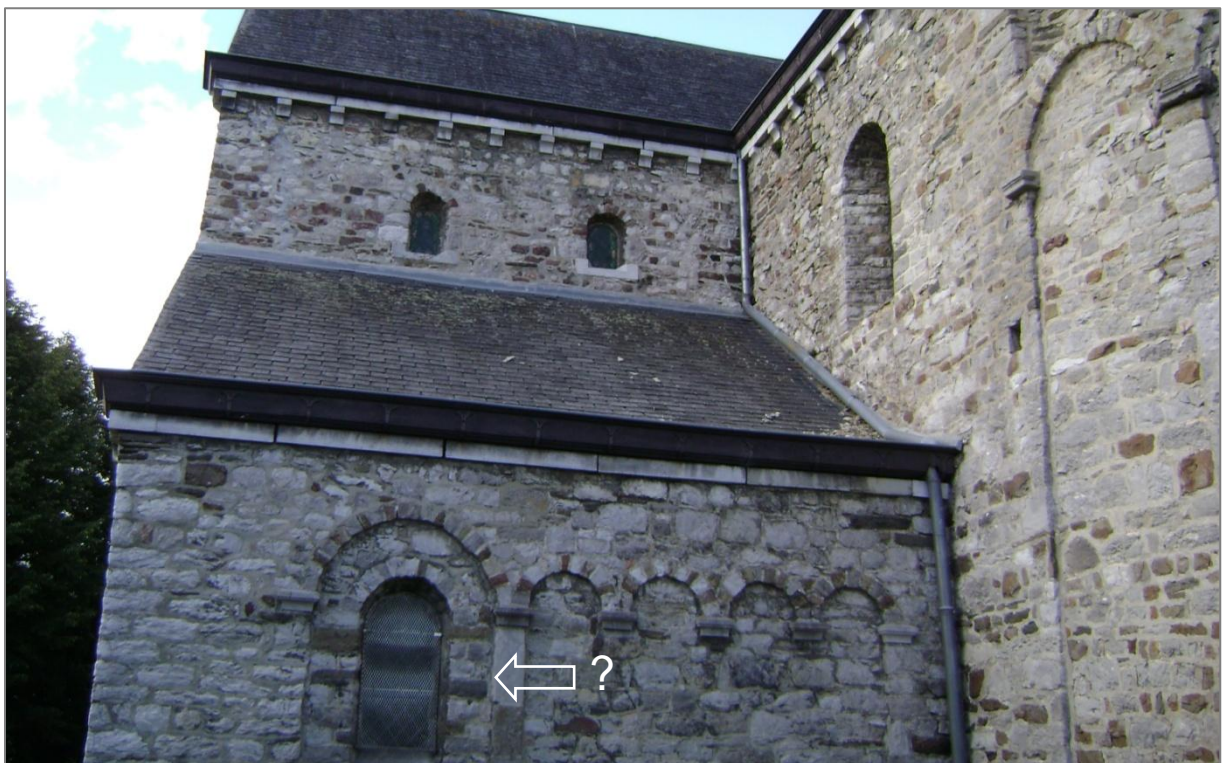

Het huwelijk van onze voorouders wordt ingezegend en ingeschreven door de pastoor van Xhignesse, "l'Abbé Evrard Deleau". Hij is al pastoor van Xhignesse sinds 29 april 1742.

13 jaar na het huwelijk zal deze pastoor van Xhignesse eeuwige bekendheid krijgen als slachtoffer van één van de meest opzienbarende misdaden in de streek.

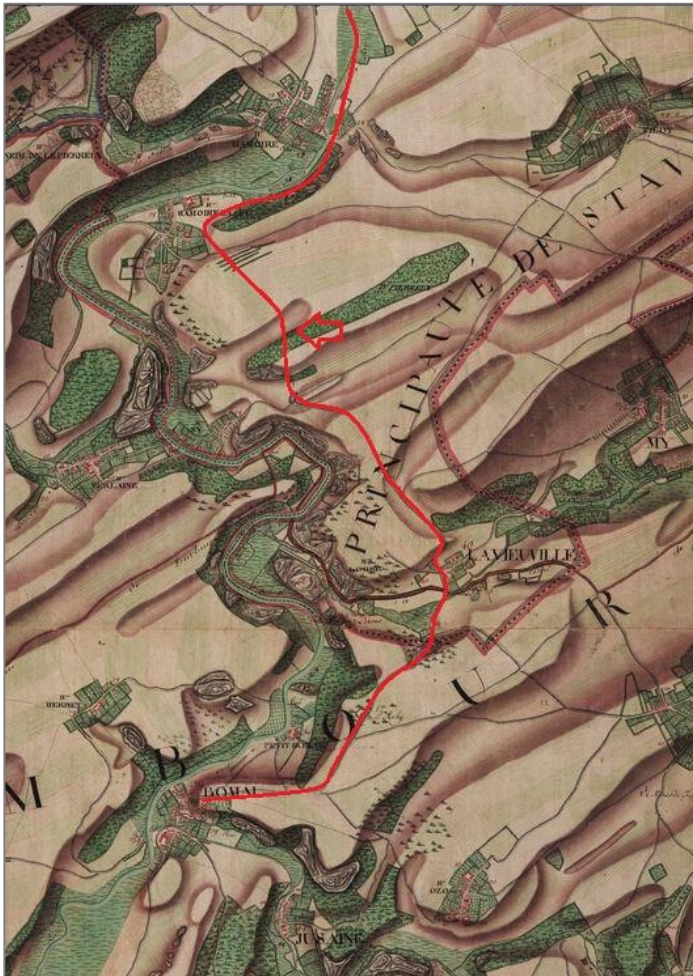
In oktober 1778 stelt pastoor Deleau de diefstal van een som geld uit de sacristie van zijn kerk vast. Het gaat misschien om geld dat via een collecte van de parochianen komt, in ieder geval belangrijk genoeg om het tijdens de wekelijkse mis te vermelden. Volgens de pastoor is de dief binnengeklommen langs een klein venster. *“De dief moet als een vos langs het venster zijn binnengekomen”*, zegt de pastoor: *“le voleur est entré comme un renard”*...

Nu wonen er in Xhignesse 3 broers met de familienaam “Renard”. Zij voelen zich onmiddellijk als de dieven aangesproken. De hele gemeenschap beschuldigt hen daarop ook van de diefstal.

Of de pastoor vermoedde dat de broers Renard de schuldigen waren ofdat het om een toevallige woordspeling ging, zullen we nooit weten.

De gebroeders Renard zijn in ieder geval zwaar beledigd en in hun eer gekrenkt. En terecht, zou een tijd later blijken, als de echte dief gevat wordt. Ze besluiten de pastoor een lesje te leren!

Op **16 november 1778** gaat pastoor Deleau voor een dag naar Bomal om zijn zieke confrater daar te vervangen. Hij gaat daarvoor te voet op weg van Xhignesse via Lassus, Vieuxville en St Rahy naar Bomal. 's Avonds stapt hij de 10 km in omgekeerde richting. De Renards beslissen van hem die dag onderweg op te wachten en een flink pak rammel te geven. Terwijl pastoor Evrard Deleau afdaalt op Vieuxville en langs het huis Pondant terug omhoog klimt, begint de duisternis te vallen. De 3 broers wachten hem op, ergens tussen de struiken, op de verlaten hoogten tussen Vieuxville en Lassus. Het is mogelijk hun bedoeling van de pastoor alleen maar "een lesje te leren", dat zullen ze later verklaren, maar in hun blinde woede overvallen ze de man en slaan hem tot hij dood blijft liggen. Ze verbergen daarop het lichaam tussen de struiken.

De volgende morgen besluiten ze het lijk van de pastoor te gaan halen en in de Ourthe te laten meedrijven zodat niet kan achterhaald worden waar de man vermoord werd en er geen spoor naar hen kan gevolgd worden. Ze worden daarbij echter door iemand gezien...

Na een ophefmakend proces in Malmédy worden de 3 broers Renard ter dood veroordeeld.

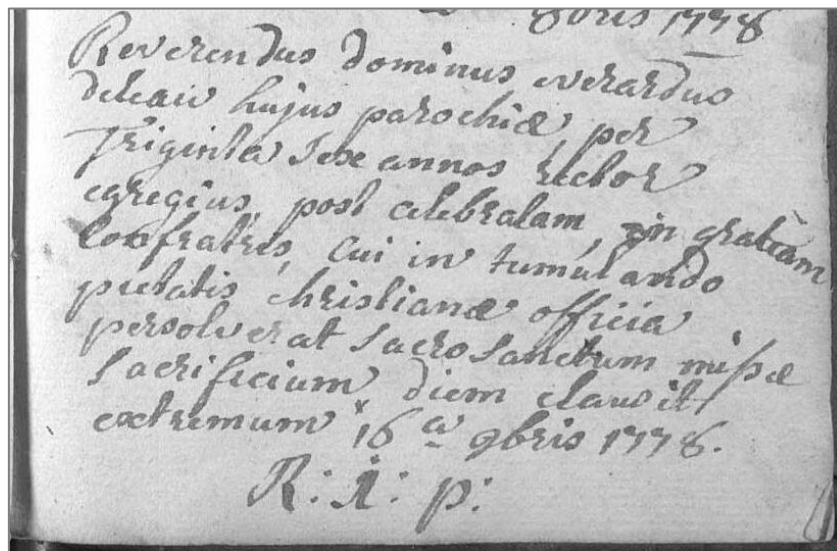

De mensen van de parochie van Xhignesse richten op de plaats van de moord een herdenkingskruis op, het "Croix du Curé".

O • VOUS
 QUI • PASSEZ • PRIEZ • POUR • LE
 REPOS • DE • L'AME • DE • FEU • LE
 RND • SIRE • EVERARD • DELEAU
 CURE • DE • XHIGNESSE • QUI • FUT • ICY • PRO-
 DITOIEMENT • ATTENDU • ASSAILLY • ET
 ASSOMME • LE • 16 • 9BRE • 1778

De dood van de pastoor wordt in het register van zijn parochie ingeschreven :

Eerwaarde heer Everardus Deleau ...
 ... deze parochie gedurende 36 jaar ...
 ... tumultueus overleden tijdens zijn christelijke dienst ...
 ... in de late avond van 16 november 1778 ...